

شماره: عتف-آ-۳۱۱۱		آیین نامه پذیرش پژوهشگران پسادکتر	
تاریخ:	ویرایش: ۰۱		
صفحه: ۱ از ۵			

مقدمه:

نیروی متخصص و تحصیلکرده یکی از ارکان پژوهش در نظام آموزش عالی می‌باشد. مهمترین نیروهای متخصص دانش آموختگان دکتری تخصصی هستند که با همت دانشگاه‌های کشور در سال‌های اخیر از نظر کمی و کیفی رو به فزونی داشته‌اند. یکی از مسیرهای پیش رو جهت بهره‌مندی از توانمندی‌های دانش آموختگان در فعالیتهای پژوهشی و فناوری در دانشگاه‌ها، ادامه فعالیت‌های پژوهشی و فناوری در قالب دوره تخصصی پسادکتر در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش و فناوری است.

از آنجا که پژوهشگران پسادکتر از تجربه کافی برای انجام پژوهش برخوردار هستند، به طور موثری می‌توانند به مشارکت در انجام پژوهش‌های کاربردی و مورد نیاز کشور بپردازند و در کنار اعضای هیئت علمی برجسته از لحاظ پژوهشی و فناوری به حل مسائل واقعی کشور همت گمارند. با هدف توسعه پژوهش‌های کیفی و کاربردی و بهره‌گیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانش آموختگان دکتری در طرح‌های پژوهشی و فناوریانه ماموریت‌گرا و کاربردی «آیین نامه پذیرش پژوهشگران پسادکتر» تهیه شده و برای اجرا به کلیه دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و فناوری تحت نظارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱: تعاریف

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

معاونت: منظور معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

مؤسسه: منظور دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وابسته به سایر دستگاه‌های اجرایی دارای مجوز از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت و شرکت‌های دانش بنیان مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری است.

دوره پسادکتر (postdoc): دوره‌ای پژوهشی رسمی با برنامه مدون است که پژوهشگران پس از اخذ درجه دکتر تخصصی، به طور تمام وقت با زمان معین حداقل یک سال و حداکثر سه سال، برای مشارکت در اجرای پروژه‌های مصوب و تقاضا محور مؤسسه و ارتقای مهارت‌های تخصصی پژوهشگر پسادکتر تحت نظر استاد میزبان در مؤسسه پذیرنده برگزار می‌شود. به رغم رسمیت، دوره‌ی پسادکتر از مقاطع رسمی تحصیلی محسوب نمی‌شود.

پژوهشگر پسادکتر: فردی است با مدرک دکتر تخصصی که بر اساس طرح پژوهش و فناوری در اختیار استاد میزبان، اقدام به ارائه پروپوزال می‌نماید و در صورت تایید استاد میزبان و مؤسسه بر اساس مفاد این آیین نامه دوره پسادکتر را در مؤسسه می‌گذراند.

استاد میزبان: منظور عضو هیئت علمی شاغل در مؤسسه در مرتبه علمی استادی یا دانشیاری است که با رعایت ضوابط مقرر در آیین نامه نسبت به پذیرش «پژوهشگر پسادکتر» اقدام می‌کند و مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیتهای پژوهشی و تایید عملکرد وی را بر عهده دارد. با تشخیص مؤسسه، اعضاء هیئت علمی با مرتبه استادیاری که دستاوردهای پژوهشی و فناوری برجسته و یا قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت گسترده‌ای دارند نیز می‌توانند اقدام به جذب پژوهشگر پسادکتر نمایند.

طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی: منظور طرح‌های پژوهش و فناوری است که استاد میزبان از طریق آن اقدام به جذب منابع مالی و گزینش طرح‌های پژوهش و فناوری از مجموعه‌های خارج از مؤسسه می‌نماید. این طرح‌ها شامل قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت، گزینش طرح‌های تخصصی صندوق‌های حمایتی پژوهش و فناوری همچون صندوق حمایت از پژوهشگران یا فناوران، طرح‌های حمایتی وزارت و سایر دستگاه‌ها، طرح‌های پژوهش و فناوری بین المللی یا سایر طرح‌های حمایتی بیرون از دانشگاه همچون وقف و کمک‌های مالی پژوهش و فناوری می‌باشد.

ماده ۲: اهداف

۱-۲- تامین منابع انسانی پژوهشگر مورد نیاز مؤسسات و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانش آموختگان مقطع تحصیلی دکتر تخصصی با هدف ارتقای کیفیت فعالیت پژوهش و فناوری مؤسسه؛

۲-۲- ارتقای توانمندی و مهارت‌های تخصصی پژوهشگران و دانش آموختگان مقطع تحصیلی برای اجرای تحقیقات مستقل و موثر در حوزه تخصصی؛

۳-۲- ایجاد انگیزه و کمک به توان اجرایی اعضای هیات علمی مؤسسه در ارتقا کیفیت فعالیتهای پژوهش و فناوری؛

۴-۲- استفاده حداکثری از امکانات مؤسسه برای انجام تحقیقات کاربردی و اجرای طرح‌های تقاضا محور.

شماره: عتف-آ-۳۱۱۱		آیین نامه پذیرش پژوهشگران پسادکترا	
تاریخ:	ویرایش: ۰۱		
صفحه: ۲ از ۵			

ماده ۳: شرایط و ضوابط برای پذیرش پژوهشگر پسادکترا

۳-۱-۳ شرایط مؤسسه:

- ۳-۱-۱- دارای دوره تحصیلات تکمیلی فعال دایر در رشته تخصصی پژوهشگر پسادکترا در دانشگاه‌ها باشد و در موسسات پژوهش و فناوری دارای گروه‌های پژوهشی مرتبط باشد؛
- ۳-۱-۲- دارای امکانات لازم برای پذیرش پژوهشگر پسادکترا باشد؛
- ۳-۱-۳- ضوابط و مقررات عملکردی و الزامات حقوقی ضوابط قانونی برای انتخاب و حضور پژوهشگر پسادکترا در مؤسسه رعایت شود؛ تبصره ۱- در موارد بین رشته‌ای، مؤسسه در زمینه انطباق علمی پژوهشگر پسادکترا و استاد میزبان تصمیم‌گیری می‌کند؛ تبصره ۲- استفاده از «پژوهشگر پسادکترا» برای تدریس در مؤسسه اعم از نظری و عملی و ... ممنوع می‌باشد.
- تبصره ۳- هر گونه تعهد استخدامی در قبال پژوهشگر پسادکترا ممنوع می‌باشد؛
- تبصره ۴- استفاده از «پژوهشگر پسادکترا» در پیشبرد امور اجرایی اداری مؤسسه ممنوع می‌باشد.
- تبصره ۵- موسسات می‌توانند در موارد خاص و با اولویت رشته‌های علوم پایه و علوم انسانی و علوم اسلامی بخشی از حق الزحمه «پژوهشگر پسادکترا» را از محل اعتبارات پژوهش و فناوری پرداخت نمایند.

تبصره دانشگاه:

در صورتی که کل کمک هزینه قابل پرداخت مورد توافق استاد میزبان و دانشجو بیش از مقدار اعتبار طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی شده باشد، کسری مبلغ هزینه قابل پرداخت از اعتبار پژوهانه استاد میزبان تا سقف ۴۰ درصد کل هزینه دوره با تصویب شورای پژوهشی دانشگاه، تامین و پرداخت خواهد شد.

۳-۲-۳ شرایط استاد میزبان:

- ۳-۲-۱- در سه سال پیش از زمان تقاضای پژوهشگر پسادکترا پایه استحقاقی سالیانه را دریافت کرده باشد.
- ۳-۲-۲- دارای حداقل یک طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی فعال همراه با اعتبارات کافی برای پرداخت حق الزحمه «پژوهشگر پسادکترا» باشد؛
- ۳-۲-۳- دارای شرایط ممتاز علمی پژوهشی همچون دارای شاخص هersh مشخص، پروژه‌های ارتباط با جامعه و صنعت، انتشار مقالات در نشریات معتبر علمی بین‌المللی، برنده جوایز معتبر علمی، ثبت اختراع با توجه به ضوابط تعیین شده توسط مؤسسه استاد میزبان باشد.
- ۳-۲-۴- انتخاب پژوهشگر پسادکترا توسط استاد میزبان و تایید نهایی وی با مؤسسه است؛
- تبصره ۶- استاد میزبان مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و تایید عملکرد پژوهشگر پسادکترا را بر عهده دارد و تایید عملکرد باید به همراه تضمین کیفیت آن باشد؛
- تبصره ۷- تعداد پژوهشگران پسادکترا هر استاد میزبان، متناسب با تعداد و منابع اعتباری پیش‌بینی شده در طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی استاد میزبان، با تایید و تشخیص مؤسسه تعیین می‌شود.

تبصره دانشگاه:

داشتن اعتبار پژوهانه حداقل معادل ۴۰ درصد کل مقرری قابل پرداخت به متقاضی پسادکتری، در صورت عدم کفایت هزینه طرح کارفرمایی

۳-۳-۳ موضوع پیشنهاد

- ۳-۳-۱- موضوع پیشنهاد باید تقاضا محور، کاربردی و در راستای توسعه مرزهای دانش و موضوعات اولویت‌دار جامعه باشد؛
- ۳-۳-۲- دستاوردهای دوره باید به صورت شفاف و قابل سنجش در پیشنهاد پژوهش مشخص شود؛
- ۳-۳-۳- دستاوردهای پسادکترا در چارچوب طرح پژوهشی تقاضامحور باشد؛
- ۳-۳-۴- پیشنهاد پسادکترا در زمینه‌های نو پدید و چشم‌اندازهای علم و فناوری در پیوند با مأموریت مؤسسه باشد.

ماده ۴: شرایط و وظایف پژوهشگر پسادکترا

۴-۱- شرایط پژوهشگر پسادکترا:

شماره: عتف-آ-۳۱۱۱		آیین نامه پذیرش پژوهشگران پسادکترا	
تاریخ:	ویرایش: ۰۱		
صفحه: ۳ از ۵			

۴-۱-۱- مدرک دکتری تخصصی مورد تایید وزارت عتف و حسب مورد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه تخصصی مورد تقاضا داشته باشد؛

۴-۱-۲- با درجه خیلی خوب و بالاتر از رساله دکترا تخصصی دفاع کرده باشد؛

۴-۱-۳- در طول دوره پسادکترا اشتغال به کار دیگری نداشته باشد و به صورت تمام وقت در مؤسسه مشغول به فعالیت باشد؛

۴-۱-۴- دارای تجربه تخصصی و پژوهشی و فناوری مرتبط با حیطه‌های مورد نیاز در انتخاب پژوهشگر پسادکترا باشد؛

تبصره دانشگاه:

رزومه متقاضیان دوره پسا دکتری توسط استاد میزبان بررسی و در صورت تامین معیارهای مدنظر استاد میزبان در ارتباط با طرح کارفرمایی نسبت به پذیرش اقدام خواهد گردید.

۴-۱-۵- پذیرش از یکی از اعضای هیئت علمی واجد شرایط مؤسسه به عنوان استاد میزبان داشته باشد؛

۴-۱-۶- از تاریخ دانش آموختگی دکترا پژوهشگر متقاضی، نباید بیش از ۵ سال گذشته باشد و سن متقاضی نباید بیش از ۴۰ سال باشد.

۴-۱-۷- از صلاحیت‌های عمومی و عدم ممانعت قانونی برای حضور در مؤسسه برخوردار باشد؛

۴-۱-۸- نداشتن مشکل نظام وظیفه برای داوطلبین ذکور الزامی است؛

۴-۱-۹- کلیه قوانین و مقررات مؤسسه در طول مدت حضور در مؤسسه را رعایت نماید.

تبصره ۸: دانش آموختگان ممتاز مقطع تحصیلی دکترای تخصصی و دارای تجربه قبلی از جمله دوره‌های پسادکترا و همچنین اعضای بنیاد ملی نخبگان، برندگان جوایز خوارزمی، فارابی و رازی در اولیت قرار دارند.

تبصره ۹: پذیرش پژوهشگر پسادکترا از میان دانش آموختگان مقطع تحصیلی دکترا تخصصی ایرانی و غیر ایرانی مقیم خارج از کشور با رعایت ضوابط و مقررات کشور و تصویب هیئت رئیسه مؤسسه بلامانع است در این صورت تمامی امور مربوط به هماهنگی‌های لازم با مراجع ذیصلاح، توسط حوزه همکاری‌های علمی و بین‌المللی مؤسسه انجام خواهد پذیرفت.

۴-۲- وظایف پژوهشگر پسادکترا

۴-۲-۱- انجام هرگونه فعالیت تعیین شده در پروپوزال مصوب با هماهنگی و تایید استاد میزبان در راستای پیشبرد پروپوزال؛

۴-۲-۲- ارائه پیشنهادهای نوآورانه در جهت پیشبرد پروپوزال مصوب؛

۴-۲-۳- آماده سازی و انتشار گزارش‌های پیشرفت طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی برای منابع تامین کننده اعتبار پروپوزال؛

۴-۲-۴- مشارکت در پیگیری امور مالی و اعتبارات پروپوزال در دست اجرا، امور تجاری سازی و ثبت اختراعات و دریافت پروانه اختراع؛

۴-۲-۵- مشارکت در تدوین مقالات، کتب و دستاوردهای پژوهشی و فناوری با همکاری استاد میزبان؛

۴-۲-۶- مراقبت از اموال و دارایی مؤسسه که برای انجام تحقیقات در اختیار وی قرار گرفته است.

ماده ۵: فرایند پذیرش پژوهشگر پسادکترا

۵-۱- درخواست و اعلام نیاز استاد میزبان واجد شرایط پس از هماهنگی با مؤسسه؛

۵-۲- اعلام ظرفیت توسط مؤسسه،

۵-۳- فراخوان توسط مؤسسه؛

۵-۴- دریافت پروپوزال‌های متقاضیان؛

۵-۵- بررسی پروپوزال‌ها و تایید توسط میزبان؛

۵-۶- بررسی و تایید و تنظیم قرارداد توسط مؤسسه؛

تبصره دانشگاه:

- ۱- دانشکده نسبت به بررسی و طرح موضوع در شورای دانشکده اقدام و مستندات به همراه فرم و صورت جلسه دانشکده و سایر مستندات پیوست به مدیریت امور پژوهشی ارسال می شود.
- ۲- مدیریت امور پژوهشی بعد از بررسی تقاضا، مورد درخواستی را در جلسه شورای پژوهشی دانشگاه طرح و در صورت تصویب جهت طرح و تصویب به هیئت رئیسه دانشگاه ارسال می شود.
- ۳- بعد از تصویب در هیئت رئیسه دانشگاه نسبت به اعلام فراخوان اقدام خواهد شد.
- ۴- بعد از اعلام پذیرش استاد میزبان، نسبت به عقد قرارداد اقدام خواهد شد.
- ۵- متقاضی پژوهشگر پسادکتری بعد از عقد قرارداد ضمانت مالی را تحویل مدیریت امور پژوهشی می دهد.
- ۶- امضاء قرارداد توسط معاون توسعه پژوهش و کارآفرینی دانشگاه و متقاضی و استاد میزبان خواهد بود.
- ۷- ارائه تضمین مالی معادل ۲ برابر هزینه پرداختی سهم دانشگاه.

ماده ۶: تامین منابع مالی و مسائل اداری

۶-۱- میزان حق الزحمه «پژوهشگر پسادکتر» توسط هیئت امنای مؤسسه تعیین می شود.

تبصره دانشگاه:

- ۱- مبلغ ماهانه کمک هزینه قابل پرداخت ۷۰ درصد حقوق و مزایای استادیار پایه ۱ خواهد بود. درصد مذکور در سال های بعد با پیشنهاد شورای پژوهشی دانشگاه، توسط هیئت رئیسه دانشگاه تصویب می شود.
  - ۲- پرداخت هزینه ماهانه پژوهشگر پسادکتری با ارسال گزارش سه ماهه از سوی استاد میزبان و تایید دانشکده مربوطه به مدیریت اداره پژوهش و فناوری، هر سه ماه یک بار خواهد بود.
  - ۳- در صورت حمایت مالی از محل گرنت های حمایتی، به استناد تعهد سازمان حامی مالی پژوهشگر پسا دکتری، در صورت پیش بینی پرداخت هزینه به استاد میزبان، مطابق تعهد سازمان حامی هزینه استاد میزبان پرداخت می شود.
  - ۴- در صورت حمایت مالی از محل گرنت های حمایتی، در صورت عدم پرداخت اعتبار پژوهانه از طرف سازمان حامی در سررسید پرداخت هزینه دانشگاه تعهدی در قبال پرداخت هزینه به پژوهشگر پسا دکتری نخواهد داشت.
- ۶-۲- مدت دوره پسادکتر بنا به نیاز مؤسسه و تامین مالی حداقل یک سال و قابل تمدید تا سه سال می باشد.

تبصره دانشگاه:

در صورت درخواست تمدید دوره بیش از یکسال، ضمن داشتن یکی از شرایط الزامی زیر، درخواست مذکور توسط استاد میزبان با ارائه دلایل و مستندات مربوطه، تحویل دانشکده شده و بعد از تصویب در دانشکده، موضوع در شورای پژوهشی دانشگاه طرح و در صورت تصویب مدت دوره تمدید می شود.

۱- یک مقاله چاپ شده در JCR(Q1,Q2) و ScopusQ1

- ۲- درخواست متقاضی و تایید استاد میزبان بنا به تمدید مدت قرارداد طرح های پژوهش و فناوری کارفرمائی
- ۳- در صورت اخذ پذیرش مقالات بیشتر از تعهد طبق دستورالعمل حاضر، در نشریات با نمایه ISI یا Scopus به ازای هر مقاله طبق آیین نامه تشویق فعالیتهای پژوهشی پاداش معادل سهم دانشجو پرداخت می شود.
- ۴- مبلغ دوره تمدید هم مشابه شرایط مالی تبصره (۶-۱) می باشد. در صورت تمدید دوره ارائه تضمین مجدد معادل ۲ برابر هزینه دوره سهم دانشگاه الزامی می باشد.

- ۶-۳- در صورت تامین اعتبار مالی، کمک هزینه شرکت در کنفرانس های داخلی مورد تایید مؤسسه و تنها یک بار در سال به پژوهشگر تعلق می گیرد.
- ۶-۴- استفاده از امکانات و اموال مؤسسه بر اساس ضوابط مؤسسه می باشد؛
- ۶-۵- ارائه هرگونه تعهد در قبال ادامه قرارداد و یا استخدام پژوهشگر پسادکتر توسط مؤسسه ممنوع می باشد.
- ۶-۶- مؤسسه بایستی امکان فسخ قرارداد در هر زمانی را در صورت عدم رعایت مفاد این آیین نامه و عدم رضایت استاد میزبان از عملکرد پژوهشگر پسادکتر پیش بینی نماید.

شماره: عتف-آ-۳۱۱۱		آیین نامه پذیرش پژوهشگران پسادکترا	
تاریخ:	ویرایش: ۰۱		
صفحه: ۵ از ۵			

۶-۷- مالکیت فکری اعم از حقوق مادی و معنوی ناشی از کلیه فعالیت‌های انجام شده توسط پژوهشگر پسادکترا مانند ثبت اختراع و توسعه دانش فنی متعلق به مؤسسه بوده و تابع قوانین حاکم و ضوابط مقررات مؤسسه است و پژوهشگر پسادکترا حق استفاده، واگذاری و استفاده بدون اجازه کتبی مؤسسه را ندارد. در مورد مستندات علمی، ترتیب درج نام نویسندگان و نقش آنها توسط استاد میزبان تعیین خواهد شد.

۶-۸- پژوهشگر پسادکترا با شرکت در فراخوان، گواهی می‌کند که از حقوق، وظایف و مسئولیت‌های خود در چارچوب این آیین نامه‌ها آگاهی دارد و همه‌ی آنها را پذیرفته است؛

۶-۹- گواهی پایان دوره (فارسی و انگلیسی) توسط مؤسسه صادر می‌شود؛

تبصره دانشگاه:

- ۱- در پایان دوره گزارش کاملی توسط پژوهشگر پسا دکتری تدوین و بعد از تایید استاد میزبان، گزارش مذکور در دانشکده طرح و بعد از تصویب به همراه صورتجلسه تصویب دانشکده به مدیریت امور پژوهشی ارسال می‌شود.
- ۲- مدیریت امور پژوهشی نسبت به طرح گزارش دوره در جلسه شورای پژوهشی اقدام و در صورت تصویب دوره به اتمام می‌رسد.
- ۳- پژوهشگر پسادکتری بعد از انجام کامل تعهدات، نسبت به درخواست تسویه حساب از دانشگاه اقدام و بعد از تسویه حساب گواهی انجام دوره به پژوهشگر پسا دکتری تحویل داده می‌شود.
- ۴- معاون توسعه‌ی پژوهش و کارآفرینی پس از پایان دوره و انجام کامل تعهدات از طرف پژوهشگر پسا دکتری و تسویه حساب با پژوهشگر پسا دکتری، گواهی رسمی شرکت پژوهشگر در دوره مزبور را با امضاء استاد میزبان، معاون توسعه‌ی پژوهش و کارآفرینی و رئیس دانشگاه صادر می‌نماید.

۶-۱۰- دوره پسادکترا، تمام وقت می‌باشد و ضوابط تفصیلی نحوه حضور، مرخصی و سایر موارد به کارگیری در قالب ضوابط مؤسسه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱۰: تمدید قرارداد پژوهشگر پسادکترا صرفاً منوط به یافته‌های علمی و فناورانه مناسب و با کیفیت با تایید معاونت پژوهش و فناوری مؤسسه می‌باشد.

تبصره دانشگاه: توضیح تکمیلی در بند ۲-۶ ذکر شده است.

ماده ۷: نظارت بر حسن اجرا در سطح مؤسسه، برعهده رئیس مؤسسه است؛

ماده ۸: نظارت بر حسن اجرا این آیین نامه در سطح ملی، بر اساس گزارش سالانه ارائه شده توسط دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی، بر عهده معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

ماده ۹: دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی بایستی شیوه نامه اجرایی پذیرش پژوهشگر پسادکترا را با رعایت شرایط مندرج در این آیین نامه تهیه و به تایید و تصویب هیات امناء خود برسانند. همچنین آئین نامه مذکور عطف به گذشته نمی‌شود و پژوهشگران پسادکترا که پیش از ابلاغ این آیین نامه مشغول به فعالیت شده‌اند مشمول ضوابط موجود در مؤسسه می‌باشند.

این آیین نامه در ۹ ماده و ۱۰ تبصره به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم اجرا است. هر گونه تفسیر و رفع ابهام توسط معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف مجاز است.